

VLAAMS OVERLEGORGAAN INZAKE WETENSCHAPPELIJK BIBLIOTHEEKWERK VZW

Verslag Informatiebijeenkomst Bibliotheekstatistieken

09 september 2003

Sinds 1991 worden bibliotheekstatistieken op Europees niveau verzameld en gepubliceerd via het LibEcon-project. Op Vlaams niveau coördineert het VOWB de verzameling van de gegevens waarna ze doorgegeven worden aan het DWTI dat instaat voor de coördinatie op Belgisch niveau.

Deze statistieken zijn belangrijk als ondersteuning van het beleid, ze maken een vergelijking met andere bibliotheken mogelijk en zijn een instrument om het belang van bibliotheken meer te benadrukken. De kwaliteit van de gegevens die via de LibEcon - vragenlijst bekomen worden is echter niet optimaal : de gegevens zijn onvolledig, vatbaar voor verschillende interpretaties en een aantal relevante gegevens wordt niet gevraagd. Binnen het VOWB werd een werkgroep samengesteld om een eigen versie van de lijst uit te werken waaruit de antwoorden voor de LibEcon-vragenlijst gedistilleerd kunnen worden. De bedoeling is om de vragen duidelijker en bovendien in het Nederlands te stellen zodat verschillende interpretaties vermeden worden. Veerle Kerstens benadrukt dat ook deze lijst nog niet volledig is : in de toekomst wil men ook het gebruik van de elektronische bibliotheek meten.

De bedoeling van deze bijeenkomst is om zoveel mogelijk vragen en problemen bij het invullen van de vragenlijst te voorkomen. Er wordt gevraagd om de lijst on-line in te vullen en **geen vraag onbeantwoord te laten : maak gebruik van de afkortingen n.v.t. (niet van toepassing) of n.b. (niet beschikbaar) of vul een '0' of een waarde in.**

Bij het overlopen van de lijst blijkt dat er wat vragen zijn en worden er ook enkele aanpassingen gedaan. Hier volgt en opsomming :

1. **Bibliotheken**, vraag over de 'Aantal administratieve eenheden' : hoewel veel bibliotheken verschillende administratieve eenheden hebben wordt er toch gevraagd dat de vragenlijst door 1 persoon wordt ingevuld. Men zal dus gegevens van verschillende deelbibliotheken moeten optellen om tot 1 vragenlijst te komen. De gegevens worden immers per instelling gepubliceerd en niet per departement.
2. **Collectie : A. Bestand (volumes – items – exemplaren) wordt vervangen door A. Bestand (volumes - items) :**
 - ✓ het gaat hier om het aantal fysieke eenheden. (Bv. 1 jaargang van een tijdschrift zit in 2 dozen : het betreft dus 2 volumes.)
 - ✓ Wat met 'partituren' ? Er wordt beslist om dit aan het lijstje toe te voegen.
 - ✓ 'Normen' dienen bij de monografieën geteld te worden.
 - ✓ Bij het aantal aanwinsten moet men rekening houden met de verwijderde exemplaren, het volstaat dus niet om het aantal van dit jaar te verminderen met het aantal van vorig jaar.
 - ✓ Eindige reeksen zijn monografieën, niet-eindige reeksen zijn seriële publicaties. Een seriële publicatie is een publicatie uitgegeven in opeenvolgende delen, het aantal uitgaven is onbepaald. Jaarverslagen, kranten, magazines, jaarboeken, zakboekjes zijn seriële publicaties. Een werk in 10 delen waarvan op voorhand meegedeeld werd dat er 10 delen zouden volgen is geen seriële publicatie.
 - ✓ Manuscripten : een handgeschreven document of een origineel getypt document. Thesissen zijn geen manuscripten. Er wordt beslist om de thesissen voorlopig bij de

VLAAMS OVERLEGORGAAN INZAKE WETENSCHAPPELIJK BIBLIOTHEEKWERK VZW

monografieën te tellen en in de toekomst een apart onderdeel in de vragenlijst te voorzien voor thesissen.

- ✓ CD-ROM's : CD-ROM's die bij een publicatie horen worden hier niet bij gerekend. Het blijkt nu dat het voor sommige bibliotheken onmogelijk is om dit soort CD-ROM's niet mee te tellen. Er wordt besloten om niets aan de vraag te veranderen : degenen die niet anders kunnen dan de betreffende CD-ROM's mee in de telling op te nemen dienen dit te vermelden in een noot.
- ✓ Er wordt beslist om een extra item 'andere' toe te voegen Lopende elektronische seriële publicaties – aantal abonnementen : enkel de full-text abonnementen. Bijna overal ligt het aantal titels hoger dan het aantal abonnementen : dit is te wijten aan de pakketabonnementen op meerdere titels. Er wordt beslist om de vraag aan te passen en 'aantal abonnementen' te vervangen door 'aantal abonnementen op elektronische titels'.

Collectie : B. Bibliografische beschrijvingen (titels)

- ✓ Kolom c 'uitgaven' wordt 'jaarlijkse uitgaven'. Bij sommige bibliotheken zijn de uitgaven voor collectievorming niet altijd duidelijk omdat departementen op hun eigen budget boeken kopen en die in de bibliotheek plaatsen. Probeer dan een schatting te geven van de prijs van deze publicaties. Indien dit niet mogelijk is, vermeld dan in een noot voor welk aandeel van de door de instelling aangekochte aanwinsten (een schatting is toegelaten) de prijs onbekend is. Schenkingen horen hier niet bij, het gaat om uitgaven die de instellingen doen. Indien er iets betaald wordt voor schenkingen is die prijs wel inbegrepen. Websites die regelmatig aangepast worden zijn geen monografieën.

3. Diensten en gebruikers

- ✓ De antwoorden op de vragen over de verhouding open-rek t.o.v. de totale collectie en over het aandeel records van de catalogus, opgeslagen in een elektronisch systeem dienen voor de verschillende deelbibliotheken samen berekend te worden. Het gaat tenslotte om geaggregeerde gegevens.
Noot na de vergadering: om het invullen van de geaggregeerde gegevens te vergemakkelijken werden de vragen anders geformuleerd. Er wordt nu gevraagd naar het aantal volumes in open rek, het aantal beschrijvingen in de catalogus en het aantal beschrijvingen in de geautomatiseerde catalogus. Hieruit worden dan de percentages voor LibEcon berekend.
- ✓ Totaal aantal geregistreerde externe gebruikers : er wordt gevraagd naar het aantal 'actieve' externe (= geen studenten of personeel) gebruikers. Men bedoelt de personen die ook effectief gebruikmaken van de bibliotheek, niet de personen die wel een lidkaart hebben maar de bibliotheek nooit raadplegen. Indien het niet mogelijk is om dit te geven, vermeld dit dan in een voetnoot.
- ✓ Aantal uitleningen : geen dagleen, geen kopieën.

4. Personeel

Het is de bedoeling van LibEcon dat in de uitgaven voor personeel alle kosten met o.m. verzekeringen, woon-werkverkeer, opleidingen, enz. inbegrepen zijn. Omdat op de vergadering echter bleek dat dit helemaal niet haalbaar is, wordt besloten om dan enkel de personeelskost te tellen.

VLAAMS OVERLEGORGAAN INZAKE WETENSCHAPPELIJK BIBLIOTHEEKWERK VZW

5. Uitgaven

Het blijkt voor sommige bibliotheken zeer moeilijk om de juiste uitgaven bij elke van deze items in te vullen. Er wordt gevraagd om zo accuraat mogelijke schattingen te maken en te specificeren in voetnoten.

6. Inkomsten

Bij financiering door de instelling dient, in geval van een overschot van het vorige jaar, enkel de aanvulling van het betreffende jaar ingevuld te worden.

Tenslotte wordt er vermeld dat er aan deze lijst zeker nog verder gewerkt wordt door de werkgroep, vooral waar het de elektronische bibliotheek betreft.

Cijfers dienen binnen te zijn op het secretariaat van het VOWB uiterlijk eind september.